

CARTA YEⁿ'E 'IIⁿYĀⁿ YEⁿ'E YĀⁿ'ĀA GALACIA

*Pablo idinguúⁿyā carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chi caⁿ'á
yā yaācū s'eeⁿ na yáⁿ'āa Galacia*

¹ 'Úú Pablo 'úú ni 'úú 'áámá apóstol chi dichó'ó Ndyuūs. Mar 'áámá saⁿ'ā nguéé dichó'o sa 'úú chi 'úú ngaⁿ'á nduuudu yeⁿ'é Ndyuūs, ndíí nguéé ndúú ndeevē sá 'úú, ti Ndyuūs Chiida yú ndúúcū Señor Jesucristo dichó'o yā 'úú. Ní Chiida yú nadacuéeⁿ yā Jesucristo yeⁿ'é nguaan tináⁿ'ā.

² Nducyaca vi'i yú s'tiī chi 'cueetinée yā yáāⁿ miiⁿ ndúúcū 'úú, idinguúⁿ carta 'cūū yeⁿ'e ndís'tiī chi i'téénu nī Jesucristo ní caⁿ'á nī yaācū s'eeⁿ na yanⁿ'āa Galacia.

³ Neⁿ'é chi Chiida yú ndúúcū Señor Jesucristo yeⁿ'é yú tée yā s'uuúⁿ dendú'ū chi n'dai. Ní ndís'tiī canee nī ndúúcū vaadī 'diīⁿ chi Ndyuūs itée yā s'uuúⁿ.

⁴ Jesucristo miiⁿ ca'a yā vida yeⁿ'e maáⁿ yā cucáávā nuuⁿndi yeⁿ'e yú. Maaⁿ ní nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ yeⁿ'e dendu'ū chi nguéé n'daacā chi véeⁿyeeⁿdí 'cūū. 'Tíícā neⁿ'e Ndyuūs Chiida yú.

⁵ Cueⁿ'e daāⁿmaⁿ canee Ndyuūs ndúúcū deevē yeⁿ'é yā. Nducyáácá 'iiⁿyāⁿ canee chi dich'^{ee}te cá yā Ndyuūs chi deevē cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. 'Tíícā.

Nguéé vée táámá nduuudu yeⁿ'e chi Cristo nan-guáⁿ'ai yā s'uuúⁿ

⁶ Neené nge'e yiinú chi ndís'tiī neené niiⁿnuúⁿ nūuⁿ idivíi nī yeⁿ'e Ndyuūs chi n'gaí yā ndís'tiī, ní

yen'e cosas chi n'dai ca chi Cristo tee yā ndís'tiī. Ní n'giindiveé'n nī nduudu chi nguéé cuaacu yen'ē táámá 'ii'n'yā'n chi nga'n'a nduudu miin tan'dúúcā chi táámá evangelio.

7 Cuaacu chí nguéé vée táámá evangelio chí nduudu yen'e Dendyuūs naati vée n'dúúví yā chi idi'vaachí yā ndís'tiī. Ní ne'n'e yā n'daa'n yā evangelio chí nduudu ngai yen'e Cristo.

8 Aara chi s'uuú'n o 'áámá ángel chi ndaa yen'e va'ai chëeti nguubi nga'n'a yā táámá evangelio chi n'daa'n nguéé tan'dúúcā chi ca'n'a 'nū chii 'nū ndís'tiī, tuu'mi 'ii'n'yā'n s'ee'n cuuví yā condenado.

9 'Āā ca'n'á chuū maa'n ní ne'n'é caa'n'ma'n ntuú'n táámá vmné'n'ee: Nduuti chi 'áámá 'ii'n'yā'n caa'n'ma'n yā táámá evangelio chi n'daa'n nguéé tan'dúúcā chi ca'n'a 'nū chii 'nū ndís'tiī, tuu'mi ní 'ii'n'yā'n s'ee'n cuubi yā condenado.

10 Taachi nga'n'á chuū, ¿de'ē inadacadíínuu'n nī nduucú? Nguéé ne'n'é chi cunee yiinú nī yen'ē caati ne'n'é chi Nduuti chi 'áámá 'ii'n'yā'n caa'n'ma'n yā táámá evangeliyo chi n'daa'n nguéé tan'dúúcā chi ca'n'a 'nū chii 'nū ndís'tiī, tuu'mi ní 'ii'n'yā'n s'ee'n cuubi yā condenado.

Taacā chí chiī Pablo apóstol

11 'Úú nga'n'á cuaacu ní ngii ndís'tiī hermanos yen'ē. Nduudu ngai chi evangelio ye'n'ē Jesucristo chi 'úú nga'n'á, nguéé ye'n'ē mar 'áámá sa'n'ā yen'e i'n'yeen'dí 'cūū.

12 Ti 'úú nguéé sta'á nduudu miin yen'e sa'n'ā, ndíí nguéé ndúú ch'eéén ye'n'ē mar 'áámá sa'n'ā caati Jesucristo ch'i'n'i yā 'úú nduudu cuaacu ye'n'ē yā.

13 Ndís'tiī ch'iindiveén nī tan'dúúcā chi 'úú i'teenú tiempo chi chó'ōo ní caneé cheechí na religión ye'n'e 'ii'n'yān judíos chi Israel. Ní deenú nī taacā chi diíñ. Ní diíñ chi dícaānú 'ii'n'yān chi i'téénu yā Jesucristo ti cañ'á yā na yaācū yen'é Ndyuūs. Ní diíñ chuū ti ne'n'é can'daá 'ii'n'yān s'ee'n yen'e nducyáácá yaācū ye'n'é Ndyuūs ti ne'n'é di'cuiñú 'ii'n'yān s'ee'n.

14 Ní chi'teenú más ca yen'e religión ye'n'e 'ii'n'yān chi ndaata ye'n'e Israel s'ee'n nguaan' nducyaaca yā chi dáamá ndaata ye'n'é ndúúcu yā ti ne'n'é diíñ nducué'n'é tan'dúúcā chi diiñ 'ii'n'yān ndiicúū chi 'āā n'díí.

15 Naatí Ndyuūs ndeeve yā 'úú taachi 'āā cuéé 'cuundiyaán. Ní taachi ndaa tiempo chi Ndyuūs ne'n'e yā, Ndyuūs yaa'ví yā 'úú cáávā chi ne'n'é yā 'úú chi 'úú n'giindiveén nduudu ye'n'é yā ní cu'teenú Ndyuūs.

16 Ní Ndyuūs yaa'ví yā 'úú ye'n'é Daiyá yā Jesucristo chi 'úú i'teenú 'yā, ti 'úú ní caa'n'máñ nduudu ye'n'e Cristo nguaan' 'ii'n'yān gentiles, 'ii'n'yān chi nguēe ye'n'e ndaata Israel. Ndíí tuu'mi nguéé tiinguuneéñ mar 'aama san'ā ye'n'e nduudu ye'n'é Cristo.

17 Ndíí nguéé ndúú ndaá na yáāñ Jerusalén chi intinguuneéñ apóstoles chi dichó'ó Ndyuūs vmnaan' chi dichó'o yā 'úú, naati 'úú chen'é na yáñ'āa Arabia. Ní cuayiivi miiñ ní nguëecuneé na yáāñ Damasco.

18 Cuayiivi chi cho'ó 'iinū nduūyū ndii tiempo chi 'āā i'teenú Jesucristo tuu'mí ní cue'n'é yáāñ Jerusalén tuu'mí n'diichí Pedro tí 'āā cuéé n'diichí san'ā. Ní caneé ndúúcū sa ndíítiin'yuñ nguuvi.

19 Yáāñ miiñ nguéé n'diichí táámá apóstol chi

dichó'ó Ndyuūs. Dámaān n'diichí Jacobo saⁿ'ā 'di-inū Jesús miiⁿ.

²⁰ Chuū idinguúⁿ yeⁿ'e ndís'tiī. 'Cuin'díichí ndís'tiī. 'Úú nguéé ngaⁿ'á nduudu yaadi ti Ndyuūs n'diichí yā 'úú ní deenú yā chi cuaacu ngaⁿ'á.

²¹ Cuayiivi ní ndaá na yáⁿ'aa yeⁿ'e Siria ndúúcū yán'aa Cilicia.

²² 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'aa Judea chi cueⁿ'é yā na yaācū naachi ngeⁿ'é yā yeⁿ'e Cristo nguéé iitiinaáⁿ yā 'úú ti nguéé in'diichí yā 'úú.

²³ 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ dámaān n'giindiveéⁿ yā yeⁿ'ē 'úú cuááⁿ vmnaanⁿ 'tíicā, 'iiⁿ'yāⁿ chi can'dáa yā s'uúúⁿ ti neⁿ'é yā di'cuiñú yā s'uúúⁿ maaⁿ ní ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿ'e Jesucristo. Cuááⁿ vmnaanⁿ nguéé neⁿ'é yā chi 'iiⁿ'yāⁿ i'téénu yā nduudu cuaacu yeⁿ'e Jesucristo.

²⁴ Ní yeⁿ'ē chūū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ dich'^{ee}té yā Ndyuūs caavā chi maaⁿ ní 'úú i'teenú Jesucristo.

2

Tanáⁿ'ā apóstoles diíⁿyā aceptar Pablo chi 'áámá apóstol ndúúcu yā

¹ Cho'ōo ndiichi cúūuⁿ nduuyúū chi 'úú chenⁿ'e ntuúⁿ yáⁿ' Jerusalén. Chenⁿ'é ndúúcū saⁿ'ā Bernabé chi compañoⁿ yeⁿ'e ndúúcū saⁿ'ā Tito.

² Ní ndaá ti Ndyuūs ch'iⁿ'i yā 'úú chi canéé chi caⁿ'á. Vmnááⁿ vmnaanⁿ caⁿ'á nanááⁿ apóstoles chi n'g^eeté yeⁿ'e yaācū miiⁿ. Ní chií 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ taacā chi ngaⁿ'á nduudu ngai yeⁿ'e Cristo nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chi nguéé yeⁿ'e ndaata Israel. Chuū diíⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cu'téénu yā chi dichíí'vē ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'ē Ndyuūs chi diíⁿ nguaanⁿ 'iiⁿ'yāⁿ gentiles. Ni

apóstoles n'gëete nguéé ca'n'a yā chi nguéé 'cuú'n yā 'úú.

³ Ní apóstoles n'gëete ní canee yiinú yā ndúúcū nduudu chi nga'n'á. Ni sa'n'á Tito chi sa'n'á griego chi canéé sa nduucú, nguéé canee chi cuuví circuncidar Tito tan'dúúcā chi nga'n'a ley ye'n'e 'ii'n'yā'n Israel s'ee'n ti nguéé ye'n'ē ndaata Israel.

⁴ Chuū dií'n ti naachi nduuvidaama yú chí ndaā n'dé'éí 'ii'n'yā'n chi dií'n yā tan'dúúcā chi hermanos yen'ē yú 'yā, naati nguéé 'tíícā. Ní ndaa yā chí n'diichí yā s'uuú'n caati 'āā cuéé dii'n yú tan'dúúcā chi nga'n'á ley ye'n'e circuncisión ti s'uúú'n ní yen'e Cristo s'uuú'n ní dii'n yú chi nga'n'a Cristo. Ne'n'é yā chi dii'n yú tan'dúúcā chi nga'n'a ley ye'n'e Moisés mii'n.

⁵ Nús'uu ní nguéé dií'n 'nū tan'dúúcā chi 'ii'n'yā'n s'ee'n ne'n'é yā ye'n'e ley ye'n'e circuncisión caati ne'n'é 'nū chi nduudu cuaacu chi 'āā nga'n'á 'nū yen'e evangelio ye'n'e Señor Jesucristo, ní 'áamá cúnée ndúúcū ndís'tiī. 'Tíícā dií'n 'nū.

⁶ Apóstoles n'gëete ye'n'e yaācū mii'n nguéé de'ē vee más cā ca'cueén yā 'úú yen'ē chi 'úú caan'má'n. 'Áará chí n'gëete n'dai yā nguéé de'ē vee tuneen' 'úú ti Ndyuūs ne'n'e yā nducyaaca 'ii'n'yā'n 'āā daamá nūu'n.

⁷ Apóstoles n'gëete ye'n'ē yaācū 'āā deenú yā chi Ndyuūs dicho'ó yā 'úú. 'Úú, Pablo, nga'n'á nduudu ngai yen'e Cristo nanáá'n 'ii'n'yā'n chi nguéé yen'e ndaata Israel. 'Tiicá ntúú'n deenú yā chi Ndyuūs dicho'ó yā Pedro chi nga'n'á yā nduudu ngai yen'e Cristo nguaan' 'ii'n'yā'n yen'e ndaata Israel.

⁸ Ti Ndyuūs yen'ē yú ní nginnee yā Pedro mii'n chi nga'n'a nduudu cuaacu ye'n'ē yā nguaan' 'ii'n'yā'n Israel s'ee'n chi dií'n yā tan'dúúcā chi nga'n'á ley

yen'ē circuncisión. Maa'n Señor mii'n nginnee yā 'úú chi caa'n'má'n nduudu yen'ē yā nguaan' 'ii'n'yā'n chi nguéé yen'ē ndaata Israel. Ní nguéé véé ley yen'e circuncisión ye'n'ē yā.

⁹ Apóstoles n'geeté yen'e yaācū chi Jacobo ndúúcū Pedro ndúúcū Juan ní deenu ntúu'n yā chi Ndyuūs din'daacá yā nduucú chi 'úú idii'n ntii'nyu'n yen'e apóstol nguaan' 'ii'n'yā'n chi nguéé yen'ē ndaata Israel. Tuu'mi ní sta'á yā tá'ā cuaacú 'nū ní nduuvidaamá nduudu yú nanáá'n Ndyuūs ti 'úú ndúúcū Bernabé ní caa'n'má'n 'nū nduudu cuaacu ye'n'ē Jesucristo nanáá'n 'ii'n'yā'n gentiles ní 'iir'yā'n s'ee'n nanáá'n 'ii'n'yā'n ye'n'ē ndaata Israel.

¹⁰ Ní nga'n'á yā ngii yā nús'uu chi n'gáácú 'nū yen'ē hermanos chi véé necesidades yen'ē yā. 'Úú ntúu'n ní nga'n'á, 'tíicā.

Pablo ca'n'a cheechi yā ndúúcū Pedro

¹¹ Ndaá 'nū na yáā'n Antioquía ní taachí ndaa Pedro mii'n na yáā'n Antioquía 'úú ní ca'n'a cheechí ndúúcu sa yáávēnaan'sa nanáá'n 'ii'n'yā'n s'ee'n ti Pedro mii'n ngueé idii'n sa tan'dúúcā chi deenu sa chi canee chi dii'n sa.

¹² Ti taachi 'āā cuéé ndaa sa'n'ā s'ee'n chi dichó'ó Jacobo yen'ē yáā'n Jerusalén, Pedro mii'n ní che'é sa ndúúcū 'ii'n'yā'n gentiles chi hermanos yen'e yú. Ní taachi ndaa sa'n'ā s'ee'n tuu'mi 'āā ntéé che'e sa ndúúcū 'ii'n'yā'n gentiles chi hermanos yen'e yú ti 'va'a sa yen'ē 'ii'n'yā'n yen'ē sa chi yen'ē ndaata Israel chi dii'n yā tan'dúúcā chi ngan'a ley yen'e circuncisión.

¹³ Ni taná'n'ā hermanos chi yen'ē ndaata Israel dii'n yā tan'dúúcā chi ídii'n Pedro mii'n. 'Tiicá ntúu'n Bernabé dii'n yā chi maa'n ní 'āā ntéé che'é yā

ndúúcū 'ii'n'yā'n gentiles. 'Tiicā nducyaacá yā dií'n yā 'áárá chi deenú yā chi n'daacā chi che'é yā ndúúcū 'ii'n'yā'n gentiles.

¹⁴ Taachi n'diichí chi 'ii'n'yā'n s'eeⁿ nguéé din'daacá yā ti nguéé che'é yā ndúúcū 'ii'n'yā'n gentiles chi hermanos yeⁿ'e yú tan'dúúcā chi ngaⁿ'a nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo, tuu'mi ní 'úú Pablo caⁿ'á chī Pedro miiⁿ nanáá'n nducyaaca yā 'túúcā: Díí chi sanⁿ'á Israel, díí chí maaⁿ ní nguéé diiⁿ di tan'dúúcā chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'e Israel ti maaⁿ ní i'téenu di Cristo, táácā cíúví chí nguéé che'e di ndúúcū hermanos yeⁿ'e yú chi 'ii'n'yā'n gentiles ní diiⁿ di chi 'ii'n'yā'n s'eeⁿ nadacadiínuuⁿ yā chi cánée chí dií'n yā tan'dúúcā chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'e 'ii'n'yā'n Israel chi judíos.

'Tiⁿ'yā'n Israel s'eeⁿ dáámá yā ndúúcū taná'n'á 'ii'n'yā'n yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūú nánguaⁿ'ai yā caavā chi i'téenu yā Jesucristo

¹⁵ Ní s'uuúⁿ ní 'ii'n'yā'n Israel s'uuúⁿ ti 'tíicā ch'eeⁿtiyáaⁿ yú ní nguéé diiⁿ nuuⁿndí yú daama tan'dúúcā chi diiⁿ taná'n'á 'ii'n'yā'n gentiles chi nguëe yeⁿ'e ndaata yeⁿ'e yú.

¹⁶ Ní s'uuúⁿ chi 'ii'n'yā'n Israel deenu yú chi Ndyuūs nguéé nadach'^eecú yā nuuⁿndí yeⁿ'e yú ti idiiⁿ yú dámaaⁿ chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'e yú. 'Tiicá ntúúⁿ Ndyuūs nguéé nadach'^eecú yā nuuⁿndí yeⁿ'e nducyaaca 'ii'n'yā'n yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūú ti diíⁿ yā dámáaⁿ tan'dúúcā chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'e Moisés. Ndyuūs nadach'^eecú yā nuuⁿndí yeⁿ'e 'ii'n'yā'n chi i'téenu yā Jesucristo. Cáávā chuū s'uuúⁿ ní i'teenu yú Jesucristo ní Ndyuūs nadach'^eecú yā nuuⁿndí yeⁿ'e yú. Ti cucáávā ley yeⁿ'e yú mar 'áámá 'ii'n'yā'n

chi dií'n yā chi nga'n'a ley mii'n cuuví yā perdonado, ti nguéé nadach'εecú ley mii'n nuu'ndi yen'ē yā.

17 S'uūu'n ní i'téénu yú Jesucristo chi Jesucristo mii'n nadach'εecú yā nuu'ndi yen'e yú. 'Tíicā s'uūu'n ní ch'i'n'i yú chi dinuu'ndi yú tan'dúúcā taná'n'ā 'ii'n'yā'n yen'e iñ'yeen'dí 'cūū. Maa'n ní, ¿'áá cuaacu chi Cristo nginneeé yā s'uūu'n ti idinuu'ndi yú? Nguéé 'tíicā.

18 Nduuti chi s'uuú'n nadi'tuuvi yú 'áámá cosa chi ley yen'e yú ní 'cuiinuu ní nadin'dái ntuū'n yú ley mii'n chi n'giindiveen yú yen'ē, tuu'mi ní dinuu'ndi yú.

19 Vmnáá'n vmnaa'n idii'n yú tan'dúúcā chi nga'n'a ley yen'ē yú naati nguéé ngii idii'n yú nducuén'ē yen'ē. Ní ley mii'n dii'n condenar s'uuú'n. Ní canee yú tan'dúúcā 'ii'n'yā'n chi 'āā vi'í cā yen'ē ley yen'e yú. Cáávā chuū ní maa'n ní ch'εetinée yú tan'dúúcā chi neñ'e Ndyuūs. Ní Ndyuūs nadach'εecú yā yen'ē yú yen'e nuū'ndī yen'e yú. Ní cáávā chuū cunduuchi yú cueñ'e daān'ma'n.

20 Taachi ca'nee'nga'á yā Cristo, tuu'mi ní cánée tan'dúúcā chi 'úú ntúū'n ca'nee'nga'á nduucú yā. Maa'n ní nguéé idii'n tan'dúúcā chi 'úú neñ'e ti idii'n chii'n chi neñ'e Jesucristo ti Jesucristo chi daiya Dendyuūs canée yā na staava yeñ'ē. Ní maa'n ní 'úú canduuchí ti i'teenú Daiyá Ndyuūs mii'n. Cristo mii'n diné'n'e yā 'úú ní ca'a maá'n yā vida yeñ'e maá'n yā ní ch'ii yā caavā 'úú.

21 'Uú nguéé cuta'á vaadī n'dai yen'e Ndyuūs tan'dúúcā 'áámá cosa chiduuchi. Nduuti chi ley mii'n cuuví nach'εecú nuu'ndi yen'e yú tuu'mi ní nguéé ch'ii Cristo cucáávā s'uuú'n.

3

¿'Áá i'teenu yú ley miiⁿ o i'teenu yú Cristo?

¹ Ndís'tiī 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ'āa Galacia, dε'ē chúúcā cheechi tiíⁿ nī. ¿Dú'ú chi nche'ei ndís'tiī chi maaⁿ ní nguéé n'giindiveéⁿ nī nduudu cuaacu? Ngaⁿ'á nduudu cuaacu nanááⁿ ndís'tiī ní ndís'tiī déénu nī chi iiⁿ'yāⁿ chi'neeⁿngaⁿ'á yā Jesucristo na cruz cucáávā nuuⁿndi yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ.

² Chuū neⁿ'é chi 'cuuvi nī 'úú: ¿'Áá sta'á nī Espíritu N'dai yenⁿ'é Ndyuūs cucáávā chi diíⁿ nī tan'dúúcā chi ngaⁿ'á ley yenⁿ'é Moisés, o cucáávā chi n'giindiveéⁿ nī nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ní i'téénu nī?

³ ¿De'ē chúúcā cheechi tiíⁿ nī? 'Áá i'téénu nī nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ni sta'á nī Espíritu N'dai yenⁿ'é Ndyuūs. Maaⁿ ní neⁿ'é nī ndúúcū fuerzas yenⁿ'e maáⁿ nī diíⁿ nī tan'dúúcā chi ngaⁿ'a ley caati Ndyuūs cuuvi n'diichí yā chi n'daacā idiíⁿ nī.

⁴ 'Áá ch'eenu taaví nī chiī cucáávā chi i'téénu nī Cristo. Maaⁿ ní chuū nguéé dichíí'vē ndís'tiī, nduuti chi nadacadaamí nī yeⁿ'e yā. 'Áá deenú chi dichíí'vē ndís'tiī nduuti chi 'cueetinéé nī ndúúcū Cristo.

⁵ Ndyuūs tee yā ndís'tiī Espíritu N'dai yenⁿ'é Ndyuūs ní diíⁿ yā vaadī n'giinu nguaaⁿ ndís'tiī. ¿'Áá diíⁿ Ndyuūs chuū caati ndís'tiī 'āā diíⁿ nī tan'duucā chi ngaⁿ'a ley? Nguεε 'tíicā. Ndyuūs diíⁿ yā vaadī n'giinu nguaaⁿ ndís'tiī caati i'téénu nī nduudu cuaacu yeⁿ'é yā.

⁶ Ndii cuááⁿ vmnaaⁿ nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ngaⁿ'a yenⁿ'e Abraham chi 'āā n'dii. Abraham chi'téénu yā Ndyuūs ní Ndyuūs diiⁿ cuenta yā

chi'téénu Abraham ní nadach'εεcú yā nuuⁿndi yen'^é yā.

⁷ Cáávā chuū deenu nī chi 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téénu yā nduudu yen'^é Ndyuūs, cuaacu níⁿnyúⁿ ní yen'^e ndaata Abraham, caati i'téénu yā tan'dúúcā chi'téénu Abraham miiⁿ.

⁸ Ndii cuaaⁿ vmnaaⁿ canéé nguūⁿ na libro yen'^e Ndyuūs chi Ndyuūs caⁿ'á yā nadach'εεcú yā nuuⁿndi yen'^e 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chi nguéé yen'^e ndaata Abraham o Israel nduuti chi i'téénu yā Ndyuūs. Chuū Ndyuūs ngaⁿ'á yā ngii yā Abraham ndii tiempo chi 'áā chó'ōo, vmnaaⁿ chi diíⁿ yā. 'Tíicā ngaⁿ'a Ndyuūs ndúúcū Abraham: 'Ú caaⁿ'máⁿ chi di'viicú 'iiⁿ'yāⁿ yen'^e nuuⁿmáⁿ íⁿyeēⁿdí nduuti chi cu'téénu yā 'úú tan'dúúcā chi dií i'téénu di'úú.

⁹ Tan'dúúcā Abraham chi'téénu yā Ndyuūs ní Ndyuūs ca'a yā Abraham vaadī n'dai yen'^é yā ní 'tiicá ntúúⁿ Ndyuūs ca'a yā vaadī n'dai yen'^é yā nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi cu'téénu yā Ndyuūs.

¹⁰ Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi nadacadíínuuⁿ yā na staava yen'^e yā chi Ndyuūs nadach'εεcú yā nuuⁿndi yen'^e yā ti diíⁿ yā tan'dúúcā chi ngaⁿ'a ley miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nan'dai yā ní cánéé yā condenado, ti mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi diíⁿ yā nducuéⁿ chi ngaⁿ'a ley miiⁿ. Canéé nguūⁿ ndii cuááⁿ vmnaaⁿ na libro yen'^e Ndyuūs 'tiicá: 'Iiⁿ'yāⁿ chi nguéé diíⁿ yā tanducuéⁿ chi canéé nguūⁿ na ley yen'^e Moisés chii yā condenado.

¹¹ S'uúúⁿ ní deenu yú chi Ndyuūs nguéé nadach'εεcú yā nuuⁿndi yen'^é 'iiⁿ'yāⁿ caava chi diiⁿ yā chi ngaⁿ'a ley ti 'tíicā canéé nguūⁿ na libro yen'^é Ndyuūs: Ndyuūs nadach'εεcú yā nuuⁿndi

yen^é 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téénu yā ní ca'a yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ vida cueⁿe daāⁿmaⁿ.

¹² Ní ley yeⁿe Moisés miiⁿ ní nguéé ngaⁿa chi 'iiⁿ'yāⁿ cu'téénu yā Jesucristo caati 'tíicā canéé nguūⁿ na libro yen^e Dendyuūs ndii cuáán vmnaaⁿ: 'Iiⁿ'yāⁿ chi diiⁿ tanducuéⁿé dendu'ū chi ngaⁿa ley miiⁿ 'cueetinée yā ndúúcū vida cueⁿe daāⁿmaⁿ.

¹³ Cucáavā ley miiⁿ deenu yú chi diiⁿ yú nuuⁿndi ní canee yú condenado. Ní nguéé canee yú condenado cáavā ley miiⁿ ti Jesucristo diíⁿ yā tan'dúúcā chí canee yā condenado. Ní sta'á yā lugar yen^e nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi véé nuuⁿndi yeⁿé yā ní can'diícú yā na cruz. 'Tíicā canéé nguūⁿ na libro yen^e Ndyuūs: Condenado taanduvéé 'iiⁿ'yāⁿ chi ch'ií tí can'diícú yā na 'áamá yáⁿá.

¹⁴ Chuū chí chī. Maaⁿ níícu 'iiⁿ'yāⁿ gentiles cuuvi diiⁿ yā recibir vaadī n'dai yen^e Dendyuūs tan'dúúcā Ndyuūs can^a yā ndúúcū Abraham, ní chi ca'a yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chi i'téénu yā Jesucristo. 'Íicú s'uuúⁿ ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ gentiles chi i'teenu yú Jesucristo cuta'a yú Espíritu N'dai yen^e Ndyuūs chi Ndyuūs caⁿa yā chi ca'a yā 'iiⁿ'yāⁿ.

Ley yeⁿe Moisés ndúúcū compromiso chi Ndyuūs ca'a yā

¹⁵ Ndís'tií hermanos yeⁿé, n'diichí ní tan'dúúcā 'aama ejemplo yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeendí 'cūū tan'dúúcā chí idiiⁿ yā taachi véé papel chí cuaacu yen^e 'áamá compromiso yeⁿé yā. Canee ngiinú yā ní dinguúⁿ yā 'aama papel chí cuaacu. Maaⁿ ní chi canéé nguūⁿ ní cuaacu chí mar 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ nguee nadivíí yā ndíí nguéé ndúú ííntiinee ra yā chiiⁿ chí canéé nguūⁿ.

16 'Tiicá ntúūⁿ, Ndyuūs ndii vmnááⁿ vmnaaⁿ ca'a yā promesa Abraham ndúúcū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ndaata yeⁿ'e yā chí cuchiī cuayiivi. Canéé nguūⁿ na libro yenⁿ'e Ndyuūs 'tíicā: Nguéé ngaⁿ'a yenⁿ'e ndaata chi n'deee n'dái yenⁿ'e Abraham tan'dúúcā chi 'yaaⁿ yā ti ngaⁿ'a tan'dúúcā chi yenⁿ'e 'aama 'iiⁿ'yāⁿ yenⁿ'e Abraham ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chí Jesucristo.

17 Chuū ngaⁿ'á cuaacu yeⁿ'e compromiso chi idí'cuaacú yā cáavā Cristo: Ndyuūs diiⁿ yā 'áámá compromiso ndúúcū Abraham chi canéé nguūⁿ. Cho'ōo cuūuⁿ ciento canee ndiicú ndííchí nduuyū ní Ndyuūs ca'a yā ley Moisés. Ley miiⁿ nguéé cuuví divíⁿ 'aama lado compromiso yeⁿ'e Ndyuūs chi ca'a yā vmnááⁿ vmnaaⁿ ní diiⁿ chi nguéé dichíí'vē compromiso yenⁿ'e yā.

18 Ndúúti chi Ndyuūs téé yā chi cuuvi yeⁿ'e yú cáavā chi diiⁿ yú tan'dúúcā chí ngaⁿ'a ley miiⁿ tuu'mi ní 'āā ntéé téé yā chi cuuvi yeⁿ'e yú cáavā compromiso. Ndyuūs ca'a yā Abraham chi cuuvi yenⁿ'e yā cáavā compromiso chi diiⁿ yā ndúúcu yā.

19 ¿De'ē dichíí'vē ley tuu'mi? Ndyuūs ca'a yā 'iiⁿ'yāⁿ ley miiⁿ chi cuuvi deenu yú chi véé nuuⁿndi yenⁿ'e yú. Ní ley miiⁿ canee ndii tiempo chí ndaā Cristo Daiya Dendyuūs iⁿ'yeen^di 'cūū. Cristo miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e compromiso chi Ndyuūs ca'a yā chi ca'a yā. Ndyuūs dichó'o yā ángeles chí ca'a yā ley Moisés. Moisés miiⁿ ní saⁿ'ā chi canee naavtaⁿ'ā yenⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcū Ndyuūs.

20 Taachi Ndyuūs ca'a yā compromiso ndúúcū Abraham, nguéé cānee 'aama saⁿ'ā naavtaⁿ'ā yenⁿ'e yā ndúúcū Abraham, nguéé ti tan'dúúcā Moisés miiⁿ.

Yeⁿ'e chi diiⁿ ley yeⁿ'e Moisés

21 ¿'Áá ley miiⁿ contra compromiso yen'^e Dendyuūs? Nguéε 'tíicā. Nduuti chi Ndyuūs cuuvi ca'a yā 'áámá ley chí cuuví ca'a vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ 'iiⁿyāⁿ, tuu'mi ní 'āā ntéé vεε nuuⁿndi yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ caavā ley miiⁿ.

22 Naati canéé nguūⁿ na libro yen'^e Ndyuūs chi nducyáácá 'iiⁿyāⁿ vέé nuuⁿndi yen'^e yā ti nguéé diíⁿ yā cumplir ley miiⁿ. Cáavā chuū canéé chí i'téénu yú Jesucristo ní Ndyuūs cuuvi téé yā s'uuúⁿ vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ cucáávā compromiso miiⁿ.

23 Taachi 'āā cuéé ndaā Jesucristo caavā chi cuuvi cu'téénu yú Jesucristo, tuu'mi ní ch'εεtinée yú maaⁿ poder yen'^e ley. 'Tíicā ch'εεtinée yú ndíí tiempo chi Ndyuūs dichó'o yā Jesucristo na iⁿyeeⁿdí 'cūū ní 'íicú cuuvi cu'téénu yú Jesucristo.

24 Ley miiⁿ canee tan'dúúcā criada yen'^e s'uuúⁿ chí diiiⁿ cuidado s'uuúⁿ ndíí tiempo chi ndaā Cristo. Maaⁿ ní cucáávā chi i'téénu yú Jesucristo tuu'mi ní Ndyuūs nadich'εεcú yā nuuⁿndi yen'^e yú.

25 Ní taachi ndaā Jesucristo miin ní i'teenu yú 'yā, nguéé canee yú maaⁿ poder yen'^e ley miiⁿ chi ley miiⁿ nguéé diiiⁿ cuidado s'uuúⁿ.

26 Maaⁿ ní nducyaaca yú ní daiya Dendyuūs s'uuúⁿ caavā chi i'teenu yú Jesucristo.

27 Caati nducyaaca yú chí chεεdínūⁿní ti i'teenu yú Jesucristo, s'uuúⁿ ní canee yú tan'dúúcā chi vέé vestido ngai yen'^e yú ní canee yú tan'dúúcā Jesucristo ti yen'^e yā s'uuúⁿ. 'Tíicā s'uuúⁿ.

28 Maaⁿ ní nguéé de'ē vεε ndíí nduuti chi s'uuúⁿ ní 'iiⁿyāⁿ yen'^e ndaata Israel, o 'iiⁿyāⁿ yen'^e ndaata griego, o criada chi yen'^e 'áámá patrón, o 'iiⁿyāⁿ chi

libre yā, o saⁿ'ā o n'daataá ti nducyaaca s'uuúⁿ ní tan'dúúcā 'áámá s'uuúⁿ nūuⁿ cucáávā chi i'teenu yú Jesucristo ní yeⁿ'ē Cristo s'uuúⁿ.

29 Ndúúti chi s'uuúⁿ ní yeⁿ'ē Cristo s'uuúⁿ tuu'mí ní s'uuúⁿ ní yeⁿ'e ndaata Abraham s'uuúⁿ, ní véé chi cuuvi yeⁿ'e yú yeⁿ'ē compromiso ti 'tíicā Ndyuūs caⁿ'a yā ndúúcū Abraham chi téé yā s'uuúⁿ.

4

1 Maaⁿ ní neⁿ'é caaⁿ'máⁿ chuū ndís'tiī yeⁿ'e 'áámá saⁿ'ā n'gaiyáā chi véé chi cuuvi yeⁿ'e sa. Taachi saⁿ'ā 'líiⁿ sa canee sa tan'dúúcā 'aama mozo ni idiiⁿ sa chiiⁿ chi ngaⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chi ch'eetinée yā ná vaacu sa. 'Áará chí vee chi cuuvi yeⁿ'e sa nducuéⁿ'ē.

2 Saⁿ'ā 'líiⁿ sa canee sa ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí diiⁿ cuidado yeⁿ'ē sa ní ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e nducuéⁿ'ē chi yeⁿ'ē sa. 'Tíicā canee sa ndii tiempo chi ngaⁿ'ā chiida sa ní véé nduuyu yeⁿ'ē sa. Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ ca'a yā nducuéⁿ'ē chi cuuvi yeⁿ'ē sa.

3 'Tiicá ntúúⁿ s'uuúⁿ Taachi nguéé deenu yú yeⁿ'e Cristo, tuu'mí ní canee yú tan'dúúcā n'gaiyáā yú chí nguéé iincheenaaⁿ yú. Ní canee yú maaⁿ poder yeⁿ'e ley yeⁿ'e yú ní diiⁿ yú chi ngaⁿ'ā ley yeⁿ'e yú ndúúcū costumbre yeⁿ'e yú.

4 Taachi snuūⁿ ca'ⁿ nguuvi miiⁿ Ndyuūs dichó'o yā Daiya yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní ch'iindiyáaⁿ yā yeⁿ'ē 'áámá n'daataá chi yeⁿ'ē ndaata Israel, yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ chi diiⁿ yā chí ngaⁿ'ā ley yeⁿ'e Moisés.

5 Ní saⁿ'ā miiⁿ ní ndaā sa ní nadanguáⁿai sa s'uuúⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ chi snée yú ndúúcū ley yeⁿ'ē Ndyuūs ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ gentiles ndúúcū

costumbres yeⁿ'é yā, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi nguéé yen'^ē ndaata Israel, níicú nducyaaca yú cuuvi daiya sa s'uuúⁿ.

⁶ Maaⁿ ní nducyaaca s'uuúⁿ ní daiya Ndyuūs s'uuúⁿ. Ní Ndyuūs dicho'ó yā Espíritu yen'^ē Daiya yā chi Cristo na staava yeⁿ'e yú. Espíritu miiⁿ chííⁿ chí diiⁿ chi cuuvi caaⁿ'maⁿ yú 'tíicā: N'diī Ndyuūs Chiidá.

⁷ Maaⁿ ní s'uuúⁿ nguéé tan'dúúcā mozos s'uuúⁿ ti daiyá Dendyuūs s'uuúⁿ. Ní ndúuti chi daiyá yā s'uuúⁿ tuu'mí Ndyuūs caⁿ'a yā ca'a yā s'uuúⁿ chi cuuvi yeⁿ'e yú tan'dúúcā chi ngaⁿ'a yā ti i'teenu yú Cristo.

Pablo idiíⁿ yā cuidado yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téénu Jesucristo

⁸ Vmnááⁿ vmnaanⁿ taachi nguëe n'diichí ní Ndyuūs, ndís'tiī chi nguéé yen'^ē 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel diíⁿ ní ntiiⁿnyuⁿ caavā ídolos chi nguéé dendyuūs s'eeⁿ.

⁹ Maaⁿ ní chi n'diichí ní Ndyuūs o más cā n'daacā chi caaⁿ'máⁿ chi Ndyuūs chi n'diichí yā ndis'tiī chi yen'^ē yā taacā chi maaⁿ ní ngueecúndii ntúuⁿ ní ní neⁿ'é ní diíⁿ ní dendú'ū cosas chi nguéé cuuvi nanguaⁿ'ai yú. Dé'^ē cuuvi chi neⁿ'é ní cunée ní tan'duucā 'áámá mozo yeⁿ'é cosas chi 'tíicā.

¹⁰ Ndís'tiī ní di'viicú ní nguovi s'eeⁿ, ndúúcū 'iiyū, ndúúcū tiempo, ndúúcū nduūyū ti neⁿ'é ní can^{'á} ní favor yeⁿ'é Ndyuūs.

¹¹ Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, 'va'á yeⁿ'e ndís'tiī ti nguéé dichíí've nduudu cuaacu chi ngaⁿ'á nguaaⁿ ndís'tiī.

¹² Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é di'cuiitú ní chi diíⁿ ní tan'dúúcā chi 'úú idiíⁿ, ní divíi ní yeⁿ'e ley ti 'úú

divií yeⁿ'e ley miiⁿ ti neⁿ'é diíⁿ tan'dúúcā ndís'tiī chi nguéé deenú nī ley. Taachi ngaⁿ'á nduudu cuaacu nguaaⁿ ndís'tiī, ndís'tiī ní din'dái nī nduucú.

¹³ Ndís'tiī deenu nī chi vmnááⁿ vmnaaⁿ chi'cueéⁿ ndís'tiī nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ní ngiítā 'úú.

¹⁴ Ndís'tiī nguéé taanduvéé diíⁿ nī nduucú chi nguéé neⁿ'é nī 'úú cáávā ca'ai chi canuuⁿ 'úú chi idííⁿ sufrir. Ní 'cuuⁿ nī 'úú ní sta'a nī 'úú tan'dúúcā chi 'úú 'áamá ángel yeⁿ'é Dendyuūs chi ndaā nanááⁿ ndís'tiī. Ní sta'a nī 'úú tan'dúúcā chi 'úú ní Cristo 'úú.

¹⁵ ¿De'ē cuuvi chi maaⁿ ní nguéé yeenú nī nduucú ní nguéé neⁿ'é nī 'úú? 'Úú ngaⁿ'á nduudu cuaacu chi vmnááⁿ vmnaaⁿ neⁿ'é nī 'úú ti nduuti chí cuuvi tun'dáa nī nduutinaáⁿ nī maáⁿ nī chi téé nī 'úú.

¹⁶ Maaⁿ ní 'áá enemigo yeⁿ'é nī 'úú ti ngii chéechí ndís'tiī nduudu cuaacu.

¹⁷ Véé 'iiⁿ'yāⁿ chi ndaā nguaaⁿ ndís'tiī chi ngaⁿ'á yā chi nenⁿ'é yā ndís'tiī naati nguëe n'daacā idííⁿ yā. Nenⁿ'é yā chi ndaacadáámí ndís'tiī yeⁿ'é nduudu cuaacu ní 'caandiveéⁿ nī yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ.

¹⁸ N'dáácā chi 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a yā chi nenⁿ'e yā ndís'tiī nduuti chi diíⁿ yā chi n'daacā ndúúcu nī. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní diíⁿ yā 'túúcā nguéé dámaāⁿ taachi 'úú caneé nguaaⁿ ndís'tiī.

¹⁹ Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, ndís'tiī tan'dúúcā daiyá 'tíicā ndís'tiī. Ti taachi ngaⁿ'á nduudu cuaacu nanááⁿ ndís'tiī, 'úú diíⁿ sufrir tan'dúúcā 'aama n'daataa diiⁿ tá sufrir taachi ch'iindiyaāⁿ dacuá'āa. 'Tíicā idííⁿ ndii tiempo chi i'téénu nī Jesucristo ní yeⁿ'é yā ndís'tiī. 'Tíicā idííⁿ sufrir taama vmnéⁿ'ee ti neⁿ'é chi ndís'tiī ch'iⁿ'í nī chi cuaacu nííⁿnyúⁿ i'téénu nī Cristo.

²⁰ Maaⁿ ní neⁿ'é cuneé ndúúcū ndís'tiī ní cunneé

ndís'tiī ti nguéé deenú táácā cuuvi diíñ nduucú
ndís'tiī taachi ya'áí caneé yen'e nī.

*'Áámá ejemplo chi historia ye'n'ē n'daataa Agar
ndúúcū n'daataa Sara*

21 Ndís'tiī chi neñ'e nī canée nī ndúúcū ley yen'e Moisés, 'cuuvi nī 'úú: ¿'Áá nguéé déénu nī chi nga'a ley miiñ?

22 Canéé nguūñ na libro ye'n'ē Ndyuūs chi Abraham ní vée 'uūvī daiya yā. 'Aama daiya yā ní ye'n'e tá'n'ā chi canéé caadi 'iiyū. Ní táámá daiya yā ní ye'n'ē n'daataa ye'n'e yā chi nguéé criada.

23 Daiya yā chi ye'n'e tá'n'ā chi canéé caadi 'iiyū ch'iindiyaāñ sa ti Abraham ne'n'e yā daiya yā. Naati táámá daiya táámá n'daataá chí n'daataá ye'n'ē yā, ch'iindiyaāñ sa cucáavā compromiso chi diíñ Ndyuūs. Ni maañ níicú chiī compromiso chí ca'a Ndyuūs chí ca'a yā daiya Abraham.

24 Chuū ní 'áámá historia ní 'áámá comparación ye'n'e tá'n'ā criada miiñ ndúúcū tá'n'ā chi n'daataá ye'n'e Abraham. Ndyuūs diíñ yā contratar cucáavā nduu 'uuvi cosas chi Ndyuūs cānee yiinú yā chi diiñ yā. Tá'n'ā criada miiñ ní nguovi tá Agar ní 'áámá seña tan'dúúcā chi Ndyuūs cānee yiinú yā ní ca'a yā ley Moisés miiñ na 'cueeti Sinaí. Nducyaca 'ii'n'yāñ chi caneé yā maañ poder ye'n'e ley miiñ tan'dúúcā criada ye'n'e ley 'tíica yā. Ní tan'dúúcā criada Agar ndúúcū daiyá yā canéé caadi 'iiyū, 'tíica yā.

25 Ndyuūs ch'iñ'í yā s'uuúñ chi Agar miñ ní 'áámá seña tan'dúúcā chi 'cueeti Sinaí na yá'āa Arabia 'tíica yā. 'Tiicá ntúūñ táámá seña tan'dúúcā 'ii'n'yāñ Israel s'eeñ chi ye'e yáāñ Jerusalén ti 'ii'n'yāñ ye'n'e yáāñ Jerusalén miiñ canéé yā maañ poder ye'n'e ley

yen^e Moisés. Ní canée yā tan'dúúcā criados yen^e ley miiⁿ.

²⁶ Naati Ndyuūs ch'iñ'í yā s'uuúⁿ chi n'daataá chi nguuvi Sara chi nguéé criada ní 'áámá seña tan'dúúcā chi yáaⁿ Jerusalén chí ngai chí canee na va'ai cheetí nguuvi. Ní yáaⁿ yeⁿ'e nducyaaca yú chi i'teenu yú Jesucristo.

²⁷ Canéé nguūⁿ ndii cuááⁿ vmnaaⁿ na nduudu yen^e Ndyuūs, 'tiicā:

Ndís'tiī n'daata s'eeⁿ chi nguéé chiñdī daiyá ní cuuvi yeenu taaví ní. Ní 'cuai ní ní caaⁿ'máⁿ ní ndúúcū vaadī yeenú 'aara chi nguéé véé daiya ní. Ti ndís'tiī chi libre chi nguéé daiyá ní cuuvi más ca daiyá ní nguéé ti n'daataá criada chi véé daiyá yā yeⁿ'e isaⁿ'ā yen^e ní.

²⁸ Ndís'tiī hermanos yen^e, 'tíicā s'uuúⁿ tan'dúúcā daiya chi nguuvi Isaac chi yen^e Abraham ndúúcū Sara 'tíicā s'uuúⁿ. Ní Ndyuūs tee yā compromiso s'uuúⁿ ti 'tiicā Ndyuūs ngaⁿ'a yā chi ca'a yā Abraham miiⁿ daiyá yā Isaac miiⁿ tí Isaac miiⁿ ní yen^e compromiso, 'tíicā s'uuúⁿ.

²⁹ 'Tíicā tiempo chi 'āā chó'ōo Ndyuūs idiíⁿ yā chi saⁿ'ā daiya criada chi daiya Abraham caati neⁿ'e yā daiya yā, daiya criada miiⁿ can'dáa sa saⁿ'ā daiya Sara caati daiya Sara ndúúcū Abraham ní yen^e compromiso chi diiⁿ Ndyuūs ndúúcū Abraham. 'Tíicā maaⁿ ní, 'iir'yāⁿ chi cānee yā maaⁿ poder yeⁿ'e ley yeⁿ'e Moisés ní nguéé yen^e Señor Jesucristo. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ can'dáa yā s'uuúⁿ ní diiⁿ yā chi diiⁿ yú sufrir ti i'teenu yú Jesucristo. Ní canée yú ndúúcū Espíritu N'dai yen^e Ndyuūs cáávā compromiso yen^e yā.

30 Naati canéé nguūn na libro yeⁿ'é Ndyuūs ndii cuááⁿ vmnaaⁿ 'tíicā: Cuaaⁿ chuva'āī í'neēⁿ táⁿ'ā chi canéé caadi 'iiyū ndúúcū daiya tá ti nguéé de'^ē vee chi tuneeⁿ daiya táⁿ'ā chi canéé caadi 'iiyū yeⁿ'ē chi cuuvi yeⁿ'e sanⁿ'ā chi daiya táⁿ'ā Sara chi libre.

31 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, cáávā chuū s'uuúⁿ ní nguéé tan'dúúcā chi daiya táⁿ'ā chi canéé caadi 'iiyū s'uuúⁿ, ti s'uuúⁿ tan'dúúcā chi daiya táⁿ'ā chi libre 'tíicā s'uuúⁿ.

5

Cunéé diítū yú ndúúcū chi i'teenu yú ti libre yú

1 Maaⁿ ní Cristo nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ yeⁿ'e maaⁿ poder yeⁿ'e ley. Caavā chūū 'cueetinéé n'daaca yú caati i'teenu yú Cristo. Ní nguéé ngueecunée yú ní diiⁿ yú tan'duucā chi ngaⁿ'a ley. Ní nguéé canee yú tan'dúúcā 'iiⁿ'yāⁿ chi canéé caadi 'iiyū.

2 Ndís'tiī 'caandiveéⁿ nī. 'Úú, Pablo, ngaⁿ'á ngīi ndís'tiī. Nduuti chi ndís'tii saⁿ'ā ca'a nī lugar chí 'iiⁿ'yāⁿ diíⁿ yā circuncidar ndís'tiī tuu'mi ni nguéé cuuvi cuta'ā nī yeⁿ'ē vaadī n'dai chi Cristo neⁿ'é yā téé yā ndís'tiī.

3 Ngaⁿ'á ntuūⁿ chi nducyaaca saⁿ'ā chi canéé sá circuncidado canéé chi diiⁿ sa cumplir nducuéⁿ'ē chi ngaⁿ'a ley miiⁿ.

4 Nduuti chi nadacadíínuuⁿ nī chi ndís'tiī nan-guáⁿ'ai nī yeⁿ'e niuuⁿndi yeⁿ'e nī cucáávā ley miiⁿ tuu'mi nī 'āā divíi nī Cristo 'áamá lado. Ní Cristo miiⁿ nguéé téé yā ndís'tiī dendú'ū chi n'dai ca yeⁿ'e yā cucáávā chi dineⁿ'e cá yā s'uuúⁿ.

5 Ti s'uuúⁿ chi i'teenu yú Jesucristo canée yú ndúúcū Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chi nginnee

s'uuúⁿ. Ní canee ngiinu yú chi nguéé véé nuuⁿndi yenⁿe yú nanááⁿ Ndyuūs.

6 S'uuúⁿ chi saⁿā s'uuúⁿ nguéé dichíí^{vē} nduuti chi 'iiⁿ'yāⁿ diíⁿyā circuncidar s'uuúⁿ o nguéé. Chuū dichíí^{vē} chi i'teenu yú Jesucristo. Ní cáávā chuū nerⁿe yú 'iiⁿ'yāⁿ.

7 Nguuvi chi chó'ōo ndís'tiī n'daacā i'téénu ní Jesucristo naati maaⁿ ní nguëe 'tíicā. ¿Du'ú di'vaachi yenⁿe ní chi nguëe n'giindiveéⁿ ní nduudu cuaacu yenⁿé Cristo?

8 Ndyuūs nguéé dí'vaachi yā ndís'tiī ti Ndyuūs miin yaa'ví yā ndís'tiī chi cuuvi yenⁿé yā ndís'tiī.

9 'Iiⁿ'yāⁿ chi di'vaachí yā ndís'tiī ní tan'duucā ta 'líiⁿ chúúndí levadura chí nadicuéeⁿ tanducuénⁿ yaachí, 'tíica yā.

10 Véé confianza yenⁿé ndúúcū Señor Jesucristo ní 'úú ní deenú chi ndís'tiī nguéé n'giindiveéⁿ ní nduudu yenⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chí di'vaachi yā ndís'tiī. Ndyuūs diíⁿ yā castigar 'āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí di'vaachi ndís'tiī.

11 Ndís'tiī hermanos yenⁿé, nduuti chi ndíí maaⁿ 'úú ngaⁿá chi saⁿā gentiles canee chi canéé circuncidado tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí judío s'eeⁿ nguéé can'dáa yā 'úú chi ya'āī 'úú. Nguéé 'tíicā. 'Iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ can'dáa yā 'úú ti 'úú ngaⁿá chi Jesucristo nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ ti ch'īi yā na cruz cáávā nuuⁿndi yenⁿé yā.

12 N'daacā chi 'iiⁿ'yāⁿ chi di'vaachi yā ndís'tiī divíi yā yenⁿé nguaanⁿ ndís'tiī.

13 Ndís'tiī hermanos yenⁿé, Ndyuūs yaa'ví yā s'uuúⁿ ní nguéé canée yú maaⁿ poder yenⁿe ley ti libre yú. Maaⁿ ní chi libre yú nguéé diiⁿ yú dendu'ū chi nenⁿe yú yenⁿe cosas chi véé iⁿ'yeeⁿdī,

naati dineⁿ'e yú 'aama yú ndúúcū taama yú. Ní cunnee yú vi'ī cucáávā chi neⁿ'e yú vi'ī.

14 S'uuúⁿ cuuvi diiⁿ yú nducuéⁿ'ē chi ngaⁿ'a ley ndúúti chí diiⁿ yú tan'dúúcā chí ngaⁿ'a 'tíicā: Dinéⁿ'e yú nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ tan'duucā chi dinéⁿ'e yú maāⁿ yú.

15 Ndúúti chi nguéé neⁿ'e yú 'aama yú taama yú tuu'mi ní diiⁿ yú tan'dúúcā chi che'e yú 'aama yú taama yú; cuin'diichi yú ti cuuvi ituuvi yú 'aama yú taama yú.

Lo que chi neⁿ'e yú diiⁿ yú ndúúcū chi neⁿ'e Espíritu N'dai yenⁿ'e Ndyuūs chi diiⁿ yú

16 'Caandiveéⁿ ní chuū chi ngaⁿ'á: Canee yú chí 'cueeti chiicá yú tan'dúúcā chi Espíritu N'dai yenⁿ'e Ndyuūs ch'iⁿ'i s'uuúⁿ. Ní nguéé diiⁿ yú tan'dúúcā chi neⁿ'e cuerpo yeⁿ'ē yú.

17 Ti chíiⁿ chí neⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yú chi diiⁿ yú nguéé tan'dúúcā chi neⁿ'e Espíritu N'dai yenⁿ'e Ndyuūs chi diiⁿ yú. Ní Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ndúúcū chi neⁿ'e diiⁿ cuerpo yeⁿ'e yú nguéé neⁿ'e 'aama taama na staava yeⁿ'ē yú. Chíiⁿ chí nguéé cuuvi diiⁿ yú ní chíiⁿ chí neⁿ'e yú diiⁿ yú.

18 Nduuti chi s'uuuⁿ idiiⁿ yú tan'dúúcā chi ch'iⁿ'i Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs s'uuúⁿ tuu'mi ní nguéé canee yú maaⁿ poder yeⁿ'e ley.

19 Ti nuuⁿndi yeⁿ'e cuerpo chí 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ yā ní inaaⁿ yú, ní chūū: 'iiⁿ'yāⁿ chi n'giindivaacú yā ngaⁿ'á yā ndúúcū n'daataá o saⁿ'ā yeⁿ'e taama yā. San'ā da'cayáā caⁿ'á sa ndúúcū 'áámá n'daataá chi duuchi née sa taⁿ'ā. 'Iiⁿ'yāⁿ chi diiⁿ yā dendu'ū chi nguéé n'daacā, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nguéé nadacadíínūuⁿ yā taacā chi diiⁿ yā.

20 'Iiⁿ'yāⁿ i'teenú yā ídolos ndúúcū cosas chi nguéé Ndyuūs ndúúcū nducueⁿ'ē chí diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿ'e chíngaaatu. 'Iiⁿ'yāⁿ nduuvidaáⁿ yā ní n'díite yā. Ní taáⁿ yā ní in'nuúⁿ yā vaadī 'caa'va. 'Iiⁿ'yāⁿ 'iiⁿ'nuⁿ cheendí yā ní 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ yā chi vée divisiones nguaanⁿ vi'i yā. Ní diiⁿ yā chi vée vaadī 'caa'va.

21 'Iiⁿ'yāⁿ neⁿ'é yā cosas tan'dúúcā chi vée yenⁿ'e tanáⁿ'a yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ n'giinⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chi cíúu'ví ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi n'deee n'dái nge'e ní idiíⁿ yā dendú'ū chi nguéé n'daacā chi tan'dúúcā chuū. 'Úu ní ngarⁿ'á ngíi ndís'tiī chi divíi ní yenⁿ'e dendu'ū chuū tan'dúúcā chí 'āā ngaⁿ'á nguuvi chí 'āā cho'ōo. 'Iiⁿ'yāⁿ chi idiíⁿ yā s'tuucā nguéé de'^ē vee cuuvi yeⁿ'é yā naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā.

22 Naati nduuti chí 'cueeti chiicá yú tan'dúúcā chi ch'iⁿ'i Espíritu N'dai yenⁿ'é Ndyuūs s'uuúⁿ tuu'mi ní dinenⁿ'e yú 'iiⁿ'yāⁿ. Ni yeenú taavi yú. Ní canéé vaadī 'diiⁿ na staava yeⁿ'e yú. Ní cuchet^e yú yenⁿ'e tanducuéⁿ'ē chi n'geetu yú ngii. Ní din'daacá yú ndúúcū vi'ī ní diiⁿ yú nducueⁿ'ē chi n'dai ndúúcū vi'ī. Ní 'áamá canee yú ndúúcū chi i'teenu yú.

23 Ní canee yú ndiicúúⁿ. Ní diiⁿ yú cuidado chi diiⁿ yú cosas chi n'daacā. Espíritu N'dai yenⁿ'é Ndyuūs nginnee s'uuúⁿ chi diiⁿ yú nducueⁿ'ē chuū chí n'daacā. Ní ley yeⁿ'e Moisés miiⁿ nguéé ngaⁿ'a chi nguéé cuuvi diiⁿ yú s'túúcā.

24 S'uuúⁿ chi 'āā i'teenu yú Señor Jesucristo yenⁿ'e yú nguéé diiⁿ yú tan'duucā chi neⁿ'e cuerpo yenⁿ'e yú. Ní canee yú tan'dúúcā chi 'āā ca'neeⁿnga'ā yú nducueⁿ'ē chi nguéé n'daacā chi neⁿ'e diiⁿ cuerpo yenⁿ'e yú, 'túcā canee yú.

25 Nduuti chi candúúchí yú ndúúcū Espíritu

N'dai yeⁿ'é Ndyuūs tuu'mi ní canéé chi 'cuεeti chiicá yú tan'dúúcā chi n'giⁿ'i Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs s'uuúⁿ.

²⁶ Nguéé canéé chi din'gεεtε yú chi véé vaadī 'caa'va nguaan^s'uuúⁿ. Ní nguéé nguee yú 'aama yú taama yú.

6

S'uuúⁿ cunnee yú 'aama yú ndúúcū taama yú

¹ Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é chi diiⁿ ní tan'dúúcā chi ch'iⁿ'i Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs, nduuti chi 'áamá hermano yeⁿ'e yú 'āā diiⁿ yā nuuⁿndi ndís'tiī canéé chí cunnee ní hermano miiⁿ. Diiⁿ n'daacá ní ndúúcu yā. Ní ch'iⁿ'i ní hermano miiⁿ cheē nuuⁿndi chi diiⁿ yā caati cuuvi ngueecúnndii yā yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e yā. Ndís'tiī ntúūⁿ 'cuεetinée ní cáacá ní ndúúcū cuidado ti nguéé dinuuⁿndí ní.

² Cunnée yú 'aama yú taama yú ní ya'āī 'iinu yú hermanos caava dendu'ū vaadī ya'āī chi yeⁿ'e 'aama yú taama yú. Tíicā ní diiⁿ yú tan'dúúcā chi Cristo caⁿa ntiiⁿnyuⁿ yā s'uuúⁿ.

³ Nduuti chí 'áamá saⁿ'ā nadacadíínuuⁿ sa chí neené ch'εεtε sa ní nguee 'tíicā, saⁿ'ā miiⁿ ngin-nche'éí máaⁿ sa saⁿ'ā.

⁴ Ca'áamá ca'aama s'uuúⁿ ní canee chí tumericadíínuuⁿ yú nducuéⁿ'é chi diiⁿ yú. Tuu'mi ní cuuvi yeenu yú ti n'daacā cosas chi diiⁿ yú. Ní nguéé nadacadíínuuⁿ yú yeⁿ'e ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e taama 'iin'yān táacā chi diiⁿ yā.

⁵ Caati ca'áamá ca'aama s'uuúⁿ canee chí cuchεε yú yeⁿ'e nducuéⁿ'é chi chó'ōo yeⁿ'e maaⁿ yú ní diiⁿ yú cuenta yeⁿ'e maaⁿ yú yeⁿ'e chi diiⁿ yú nguéé yeⁿ'e taamá yā.

6 'Iiⁿ'yāⁿ chi n'geēⁿ nduudu yen'^é Ndyuūs canéé chí cunneé yā tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chi ngi'cueeⁿ nduudu miinⁿ.

7 Ndís'tiī nguéé canee chi cannche'éí nī maaⁿ nī. Ndyuūs n'diichí yā ndís'tiī ní nguéé cuuví cannche'éí nī Ndyuūs. Nducuéⁿ'ē cosa chi idiiⁿ saⁿ'ā tan'dúúcā chi cúunū sa, ní chiīⁿ ntúūⁿ cúta'ā sa cosecha yen'^é sa.

8 Nduuti chi diiⁿ yú tan'dúúcā chi neⁿ'e cuerpo yen'^é yú chi dinuuⁿndi yú tuu'mi ní dindai yú ní canee yú tan'dúúcā 'áamá cosecha chi ngiīnū chi ngo'oó yen'^é. Naati nduuti chi diiⁿ yú cosas chi ch'iⁿ'i Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs s'uuúⁿ tuu'mi ní Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs tée yā s'uuúⁿ vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. Ní dendu'ū tan'dúúcā cosecha yen'^é chi diiⁿ yú tée yā s'uuúⁿ.

9 Cáavā chuū nguéé canee chi cuuví 'daān'di yú chi diiⁿ yú nducueⁿ'ē chi n'daācā. ti ndaá nguovi yen'^é chi cuuvi cuta'a yú cosecha yeⁿ'é chi n'daacā idiiⁿ yú nduuti chi nguéé cuūnu yú.

10 Tan'dúúcā chi vée yaanⁿ yú din'daāca yú ndúúcū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ din'daāca ca yú ndúúcū hermanos yeⁿ'e yú chi i'téénu yā Jesucristo.

Consejo yeⁿ'e Pablo ndúúcū saludos yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ

11 N'diichí nī 'téé cheeté 'áamá caaca dinguúⁿ yeⁿ'é nī ndúúcū ta'á.

12 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi ngaⁿ'a yā ndís'tii chi canéé chi cuuví nī circuncidado, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ diiⁿ yā 'túúcā, ti neⁿ'é yā caⁿ'á yā favor yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ judíos chi Israel chi yeⁿ'e circuncisión chi canéé ndúúcū ley yen'^é yā. Ní nguéé neⁿ'é yā chí 'cueenu yā cuuvi cáavā Jesucristo chí ch'ií yā na cruz.

13 Saⁿ'a Israel s'eeⁿ chi 'āā circuncidado yā ní mar 'áamá yā nguéé cuuvi diíⁿ yā tanducuén^e chi canéé nguūⁿ na ley yeⁿ'é yā. Neⁿ'é yā chi ndís'tiī saⁿ'ā cuuví nī circuncidado. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuvi yeenú yā ní ngan'^a yā chi dich'^{ee}te yā maaⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ tí ndís'tiī ntúūⁿ diíⁿ nī tan'duucā chi diíⁿ yā, ní candee nī marca yeⁿ'e circuncisión na cuerpo yeⁿ'e nī.

14 'Úú nguéé neⁿ'é caaⁿ'máⁿ chi ch'^{ee}te yeⁿ'ē mar 'áamá dendu'ū yeⁿ'ē iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Neⁿ'é caaⁿ'máⁿ chi Jesucristo ch'iī yā na cruz caava nuuⁿndi yeⁿ'ē nducyáacá 'iiⁿ'yāⁿ. Taachi Cristo ch'iī yā na cruz, 'tíicā tan'duucā chi cuerpo yeⁿ'é ch'iī ntúūⁿ. 'Tíicá ntúūⁿ ní caavā 'úú nducuéⁿ'ē chi yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí canee tan'duucā chi n'díí.

15 Maaⁿ ní s'uuúⁿ saⁿ'ā chi i'teenu yú Señor Jesucristo yeⁿ'e yú nguéé dichíí'vē nduuti chi vée marca yeⁿ'e circuncisión na cuerpo yeⁿ'e yú o nguéé. Chuū ni dichíí'vē chi 'iiⁿ'yāⁿ ngaī s'uuúⁿ ní vée vida ngai yeⁿ'e yú tan'dúúcā chi nuuⁿmaⁿ ch'iindiyáāⁿ ntúūⁿ yú táámá.

16 Nducyaaca yú chi 'cueeti chiicá yú tan'dúúcā chi ch'iⁿ'í ndís'tiī tuu'mi ni Ndyuūs téé yā vaadí 'diiíⁿ na staava yeⁿ'e yú. Ní Ndyuūs ya'ai 'iinú yā caavā ndís'tiī. Ní nducyaaca s'uuúⁿ chi i'teenu yú Jesucristo, s'uuúⁿ ní yeⁿ'é ndaata yeⁿ'e Ndyuūs chi cuaacu níⁿnyúⁿ ndaata yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel chi judíos.

17 Ndíí maaⁿ ndíí cuaaⁿ chi cuchií nguéé neⁿ'é chi mar 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ dííⁿ nndú'u yā 'úú, caati 'úú ndeé yaātū na cuerpo yeⁿ'e naachi 'iiⁿ'yāⁿ ch'eⁿ'é yā 'úú, ti 'úú idiíⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Señor Jesucristo yeⁿ'ē yú.

18 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, Señor Jesucristo yeⁿ'e

yú canée yā nduucú nīní cueⁿ'e daāⁿmaⁿ itée yā
ndís'tiīnducuéⁿ'ē chi n'daacā n'dai yeⁿ'é yā. 'Tíicā
cuuvi.

**Nduudu n'dai ye^{n'e} Ndyuūs ye^{n'e} cuicateco
ye^{n'e} Tepeuxila
New Testament in Cuicatec, Tepeuxila
(MX:cux:Cuicatec, Tepeuxila)**

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cuicatec, Tepeuxila

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cuicateco, Tepeuxila [cux], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cuicatec, Tepeuxila

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
28b090dc-326e-56c7-994e-5d3354d1d54f